

**Participatieraad
Haarlem**

Jaarplan 2024

Voorwoord

Ook in 2024 zullen grote internationale thema's waarschijnlijk het dagelijkse nieuws beheersen, zoals de oorlog in het Midden-Oosten, de oorlog in Oekraïne, klimaatverandering, de energietransitie maar ook economische thema's zoals de rente en inflatie. Daarbij komen nog een aantal onderwerpen die specifiek zijn voor Nederland, zoals de stikstofcrisis, het gebrek aan betaalbare woningen, de opvang van vluchtelingen en de toenemende (energie)armoede. Bij de landelijke verkiezingen in november 2023 is ook bestaanszekerheid een belangrijk thema.

In deze context staat het gemeentebestuur van Haarlem voor de uitdaging om de negatieve effecten van bovengenoemde ontwikkelingen voor de inwoners zoveel mogelijk te beperken. Ook is het de bedoeling dat de inwoners zoveel mogelijk zelfredzaam zijn en kansen krijgen om zich te ontwikkelen.

Het huidige coalitieakkoord in Haarlem is er vooral op gericht om bestaand beleid uit te voeren en in mindere mate om nieuw beleid te ontwikkelen. Daarom zal naar verwachting de meeste aandacht van de Participatieraad in 2024 volgens dit jaarplan uitgaan naar het onderzoeken hoe bestaand beleid uitwerkt voor de inwoners van Haarlem. Knelpunten daarbij zullen aan het gemeentebestuur kenbaar gemaakt worden; zo nodig in de vorm van een ongevraagd advies.

Voorbeelden van beleid in uitvoering die we zullen blijven volgen zijn de invoering van 'Gewoon in de Wijk', minimabeleid, het tegengaan van financieel misbruik van ouderen, toegankelijkheid, versterking van de lokale democratie en burgerparticipatie en diverse ontwikkelingen met betrekking tot de jeugdhulp.

Natuurlijk blijft de Participatieraad eventueel nieuw beleid of aanpassingen daarin voorzien van gevraagd of ongevraagd advies. En blijven wij ook op zoek naar andere onderwerpen die naar onze mening extra aandacht en een (ongevraagd) advies verdienen. Bij alle adviezen zal het perspectief van de inwoners van Haarlem steeds centraal staan. Iedere keer zullen we de vraag stellen hoe het beleid uitwerkt voor de (kwetsbare) inwoners.

Ook in 2024 heeft de Participatieraad als belangrijk doel een nog beter beeld te verkrijgen van de mening van de Haarlemse inwoners voor wat betreft het sociale domein. Door het uitbreiden van onze netwerken willen wij de kwaliteit en toegevoegde waarde van onze adviezen verbeteren.

Alex de Groot
Voorzitter Participatieraad Haarlem

Inhoud

1. Algemene activiteiten	4
1.1 Missie en Visie	4
1.2 Vergaderingen van de Participatieraad	5
1.3 Werken in vaste werkgroepen	5
2. Werkgroepen.....	6
2.1 Werkgroep Zorg & Welzijn	6
2.2 Werkgroep Werk, Inkomen, Schulden en Armoede	7
2.3 Werkgroep Participatie, Diversiteit en Wonen	8
2.4 Werkgroep Jeugd, Onderwijs & Sport	9
3. Jaarlijkse activiteiten	10
3.1 Werkbezoeken en netwerken	10
3.2 Themabijeenkomsten.....	10
3.3 Participatieprijs.....	10
3.4 Overleg met ambtenaren sociaal domein	10
3.5 Gesprek met wethouders sociaal domein.....	11
3.6 Volgen/bijwonen vergaderingen van Commissie Samenleving en gemeenteraad.....	11
3.7 Communiceren van de activiteiten van de Participatieraad	11
3.8 Evaluatiegesprekken.....	11
3.9 Training.....	12
3.10 Jaarplan en begroting	12
3.11 Jaarverslag	12
3.12 Procedure en rooster van aan- en aftreden.....	12
Bijlage 1: Begroting 2024	13

1. Algemene activiteiten

1.1 Missie en Visie

Onze visie luidt - “het doel” van de Participatieraad - als volgt:

‘De rol van de Participatieraad is een bijdrage leveren aan het versterken van het sociaal beleid door het geven van advies aan het gemeentebestuur van Haarlem.

Het doel is een open, tolerante en “inclusieve” samenleving. Ofwel een samenleving waarin iedereen gelijkwaardig is, kansen krijgt en mee kan doen (“participeert”).

De Participatieraad zal daarbij altijd kijken welke effecten het beleid heeft voor de inwoner. Wij doen dit vanuit een onafhankelijke positie op basis van informatie, signalen en beelden die wij ophalen uit de samenleving.’

Onze missie (hoe wij ons doel willen bereiken) is:

Als Participatieraad geven wij gevraagde en ongevraagde adviezen aan het gemeentebestuur met als doel het verbeteren van het sociaal beleid.

Wij kijken daarbij vooral of het voorgenomen of uitgevoerde beleid een positief effect heeft op de positie van de inwoners en of het leidt tot een samenleving waarin iedereen mee kan doen en zoveel mogelijk zelfredzaam is.

Wij richten ons op de volgende gebieden: zorg, welzijn, werk, inkomen, schulden, armoede, participatie, diversiteit, wonen, jeugd, onderwijs en sport.

1.2 Vergaderingen van de Participatieraad

De Participatieraad komt jaarlijks minstens tien keer bijeen in een openbare vergadering, tenzij een onderwerp vertrouwelijk is verklaard. Tijdens de openbare vergadering kunnen inwoners van Haarlem, cliënten van de gemeente of vertegenwoordigers daarvan ook inspreken. In de maanden juli en augustus zijn geen reguliere vergaderingen, tenzij vereist door de actualiteit. De voorbereiding van de agenda gebeurt in het Afstemmingsoverleg (AO). Dit bestaat uit een lid van iedere werkgroep en de voorzitter van de Participatieraad. De deelnemers wisselen elkaar af in de loop van de tijd. De agenda publiceren we een week van tevoren op de website. De vergaderingen zijn op elke 1^e dinsdag van de maand, behalve in januari en mei, dan vindt de vergadering op de 2^e dinsdag plaats.

1.3 Werken in vaste werkgroepen

In 2023 hebben de leden van de Participatieraad gewerkt in vier vaste werkgroepen. Deze indeling handhaven we in 2024:

- Zorg & Welzijn
- Werk, Inkomen, Schulden & Armoede
- Participatie Diversiteit & Wonen
- Jeugd, Onderwijs & Sport

Ieder lid neemt deel aan minimaal één werkgroep. Het doel is om met meer diepgang en vanuit deskundige teams over de diverse onderwerpen binnen het sociale domein te kunnen adviseren. In 2024 gaan we door met deze werkwijze en werken we nog steeds aan het uitbreiden van onze netwerken waardoor we mede signalen uit de Haarlemse samenleving kunnen ophalen.

De werkgroepen bereiden onderwerpen inhoudelijk voor zodat er in de maandelijkse plenaire vergadering een goede discussie over gehouden kan worden.

Ook bereiden de werkgroepen gevraagde en ongevraagde adviezen voor om deze daarna voor te leggen aan de voltallige Participatieraad.

2. Werkgroepen

2.1 Werkgroep Zorg & Welzijn

Het doel van de werkgroep Zorg & Welzijn is de burger een stem geven bij de beleidsvorming van de gemeente binnen het sociaal domein. De werkgroep richt zich binnen het sociale domein op de begeleiding die inwoners krijgen door middel van ondersteuning in het huishouden en wonen. Ook in 2024 zal de aandacht gericht zijn op de invoering van 'Gewoon in de wijk' en de impact van het uitbesteden van dat beleid aan het consortium Buurts. Om te kunnen zien/horen wat 'Gewoon in de Wijk' betekent voor de inwoners zullen leden van de werkgroep een aantal buurtcentra bezoeken en spreken met de sociale wijkteams.

Als het gemeentebestuur een advies vraagt op het gebied van zorg en welzijn neemt de werkgroep het initiatief om dit te formuleren. In haar contacten met de medewerkers van de gemeente komt het ook voor dat de werkgroep al bij de ontwikkeling van beleid tips geeft hoe de uitvoering van het beleid af te stemmen op de behoeften van inwoners.

De werkgroep heeft de volgende aandachtspunten benoemd voor 2024:

- Onafhankelijke Cliëntondersteuners
- Maatschappelijke opvang, wonen en herstel
- Eenzaamheid
- Regiovervoer
- Mantelzorg
- Sociale Veiligheid en Geweld achter de voordeur

De werkgroep houdt op die onderwerpen onderzoek, informatie en nieuwe ontwikkelingen bij en zoekt contact met de organisaties en instanties die zich met die onderwerpen bezighouden. In 2024 wil de werkgroep gerichter werken aan haar eigen netwerk om nog beter in staat te zijn het perspectief van de inwoner te verwoorden. Wanneer signalen daartoe aanleiding geven zal de werkgroep een ongevraagd advies aan het gemeentebestuur voorbereiden over de genoemde onderwerpen.

2.2 Werkgroep Werk, Inkomen, Schulden en Armoede

De kennis en netwerken binnen de werkgroep Werk, inkomen, schulden en armoede (WISA) zullen we in 2024 verder opbouwen en actueel houden. Wanneer zich een onderwerp aandient of wanneer er een signaal komt uit de samenleving, dat gerelateerd is aan de aandachtsgebieden van WISA, zullen we daar een gevraagd of ongevraagd advies voor schrijven.

Bij steeds meer mensen staat de bestaanszekerheid onder druk. Het aantal mensen met betalingsproblemen neemt snel toe vanwege de huidige internationale crises die effect hebben op het dagelijks bestaan, zoals de oorlog in Oekraïne, de energiecrisis en de oplopende rente en inflatie. Dat alles zorgt voor een groeiend aantal inwoners in Haarlem die in armoede leven en met schuldproblematiek te maken krijgen. Dit kan leiden tot stress, een verminderde gezondheid waardoor het moeilijk is om werk te behouden, opvoedproblemen, uitsluiting en soms zelfs het missen van een dak boven het hoofd.

Er zijn inwoners van Haarlem met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een deel heeft een bijstandsuitkering en heeft begeleiding nodig om weer een betaalde baan te krijgen. Daarnaast is er een groep inwoners uit het zogenaamde doelgroepenregister, waarbij een arbeidshandicap is vastgesteld. Spaarne Werkt is op 1 januari 2022 gestart als nieuw bedrijf en is in de plaats gekomen van Paswerk Holding waarin verschillende bedrijven waren ondergebracht. De leden van de werkgroep WISA zullen ontwikkelingen op dit gebied volgen door regelmatig contact te onderhouden met Spaarne Werkt en door het bezoeken van een aantal leerbedrijven en de mensen die daar werken.

Aandachtsgebieden waar de werkgroep WISA zich in 2024 op richt:

- Het volgen van de door de Gemeente Haarlem overgenomen punten uit het ongevraagd advies Financieel Misbruik bij Ouderen dat door de Participatieraad gegeven is.
- De minima.
- Energie armoede en energietoeslag 2024.
- Het volgen van de ontwikkeling van SpaarneWerkt als nieuw bedrijf voor de begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Opvolgen wat het effect is na aanpassing van het beleid schuldhulpverlening.
- Gerichter werken aan ons netwerk om dichterbij inwoners/cliënten te komen met als doel de drempel te verlagen voor cliënten met een financiële, inkomensafhankelijke hulpvraag.

2.3 Werkgroep Participatie, Diversiteit en Wonen

De werkgroep 'Participatie, Diversiteit en Wonen' (PDW) richt zich op een breed spectrum van beleid. Onder meer gericht op meedoen aan de samenleving en het geven van (lichte) steun om zelfredzaam te zijn. Bij wonen gaat het voornamelijk om toegankelijkheid, voldoende aanbod voor onder meer statushouders en mensen met een laag inkomen, en het creëren van een prettige diverse leefomgeving in een buurt of wijk. De werkgroep kijkt nadrukkelijk ook naar diversiteit in de meest brede zin van het woord: elke inwoner van Haarlem moet op een gelijkwaardige manier kunnen participeren in de samenleving. De werkgroep heeft en zoekt regelmatig persoonlijk contact met verschillende betrokken doelgroepen en organisaties, zodat we weten wat er leeft bij Haarlemse inwoners en organisaties. Op basis van de informatie en inzichten die we opdoen, zijn we in gesprek met beleidsmedewerkers van de gemeente Haarlem en brengen we (ongevraagde) adviezen uit. De werkgroep heeft ook als taak om de overige leden van de Participatieraad mee te nemen in de onderwerpen en actualiteiten en zelf de verbinding te zien met de thema's die in andere werkgroepen belegd zijn.

De werkgroep wil het komende jaar in elk geval aandacht besteden aan de volgende thema's binnen het sociaal domein:

- Lokale democratie versterkt en burgerparticipatie; met name als het gaat om de voortgang van de experimenten die gecontinueerd worden, nieuwe experimenten, transitie naar wijkplatform, en het eerste Burgerberaad in Haarlem.
- Gewoon in de Wijk; met name hoe zelforganisaties zich kunnen ontwikkelen binnen het concept Gewoon in de Wijk en de samenwerking daarbij met Buurts.
- Diversiteit en inclusieve samenleving (met name gaat het hier om zoveel mogelijk inwoners, ongeacht wie het betreft, de kans te geven op een gelijkwaardige deelname aan de samenleving).
- Wonen; het gaat hier over het creëren van een prettige leefomgeving, fysieke en sociale toegankelijkheid in een buurt of wijk.
- Volgen van de nieuwe wet Inburgering (met name hoe omgegaan wordt met de zogenaamde 'tussengroep', die al vanaf 2020 op huisvesting wachtte en waarvan nu een deel gehuisvest is; hoe verloopt de uitvoering van de nieuwe wet Inburgering).
- Volgen van de ontwikkelingen rond de opvang van vluchtelingen (Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers en statushouders).

Om als werkgroep zo goed mogelijk te kunnen functioneren blijven we waar nodig en mogelijk ons huidige netwerk versterken. Door op systematische wijze te kijken wie tot onze doelgroep behoort, onder meer volgend uit het beleid in het sociaal domein, en vanuit daar in kaart te brengen in hoeverre wij in verbinding staan met deze doelgroepen en in staat zijn om het client/inwonerperspectief te verwoorden. Waar dit onvoldoende is, investeren we extra om dat wel te kunnen realiseren.

2.4 Werkgroep Jeugd, Onderwijs & Sport

De werkgroep 'Jeugd, Onderwijs en Sport' richt zich op jeugdbeleid, onderwijs(kansen) en de mogelijkheden voor sport en bewegen in onze gemeente. De in 2023 in gang gezette werkwijze rondom de inkoop van jeugdhulp heeft onze grote belangstelling evenals het uitvoeringsprogramma preventief jeugdbeleid. De impact van beide op ouders en jeugdigen wil de werkgroep gaan volgen.

Concreet wil de werkgroep JOS in 2024 zich richten op:

- **Inkoop jeugdhulp**
De gezamenlijke gemeenten in de IJmond en Zuid-Kennemerland hebben sinds 1 januari 2023 contracten met vier consortia voor de uitvoering van jeugdhulp in perceel 1. (perceel 1 omvat de jeugdhulp voor meervoudige en complexe hulpvragen).
De start van ingekochte enkelvoudige jeugdhulp (Perceel 2) staat gepland op 1 januari 2024.
- **Verordening jeugdhulp**
De 7 gemeenten die gezamenlijk de jeugdhulp inkopen moeten een nieuwe verordening Jeugdhulp opstellen waarover alle adviesraden gaan adviseren. De diverse adviesraden worden via een traject meermalen geïnformeerd alvorens een advies op te stellen.
- **Samenwerking onderwijs – jeugdhulp**
De collectieve inzet van hulp en ondersteuning in het onderwijs
Het creëren van een dekkend aanbod aan onderwijs-zorgarrangementen
- **Preventie**
Uitvoeringsprogramma Preventief Jeugdbeleid Haarlem
- **Netwerk ontwikkeling.**
De werkgroep JOS wil op diverse manieren cliëntervaringen ophalen.
Hiervoor zullen zowel cliëntorganisaties als werkvormen worden ingezet.

3. Jaarlijkse activiteiten

3.1 Werkbezoeken en netwerken

De leden van de Participatieraad leggen op eigen initiatief of op uitnodiging werkbezoeken af bij diverse Haarlemse organisaties die actief zijn binnen het sociaal domein. Uitnodigingen voor werkconferenties en bijeenkomsten verdelen we in overleg zoveel mogelijk over de leden van de Participatieraad. Leden van de Participatieraad hebben een netwerk in de stad en bouwen dit zo verder uit. Op basis van de zelfevaluatie van de Participatieraad zal er nog meer nadruk komen te liggen op uitbreiden en onderhouden van de netwerken. De werkbezoeken en andere contacten met Haarlemse burgers en cliënten komen indien van toepassing terug in de adviezen van de Participatieraad.

3.2 Themabijeenkomsten

Wanneer een onderwerp zich ervoor leent organiseert de Participatieraad een Themabijeenkomst over een actueel onderwerp. Doel van de bijeenkomst is het onderhouden van contacten in het netwerk en het ophalen van signalen van inwoners en het leggen van nieuwe contacten met organisaties die actief zijn op dit gebied. Een themabijeenkomst kan leiden tot een ongevraagd advies aan de gemeente of kan het vergaren van extra informatie voor het uitbrengen van een gevraagd advies zijn.

3.3 Participatieprijs

De Participatieraad heeft de opdracht jaarlijks een Participatieprijs uit te reiken aan een persoon of een groep, die zich op het gebied van burgerparticipatie en een open tolerante samenleving, heeft ingespannen. Het bezoeken van de initiatieven die dingen naar de prijs zal een belangrijk onderdeel blijven. De prijsuitreiking vindt plaats in het tweede kwartaal op een locatie in de stad.

3.4 Overleg met ambtenaren sociaal domein

De leden en/of werkgroepen van de Participatieraad hebben regelmatig overleg met ambtenaren die zich bezighouden met het sociaal domein. Zij informeren ons meestal vroeg over voorgenomen beleid. Dit geeft ons de kans om tijdig advies te geven en invloed uitoefenen op het beleid. Ook uitgevoerd beleid is regelmatig onderwerp van gesprek, met name of het beleid de juiste effecten heeft voor de inwoners van Haarlem.

3.5 Gesprek met wethouders sociaal domein

Wethouder Diana van Loenen is de wethouder met de meeste onderwerpen over het sociale domein: Werk en inkomen, Minima en schulden, Zorg, welzijn en volksgezondheid en tenslotte Cultuur. Zij is vanuit het college dan ook de wethouder waar de Participatieraad het meeste (maandelijks) contact mee heeft. In het Agendaoverleg komen lopende zaken binnen de beleidsgebieden in het sociaal domein aan de orde. Ook zijn uitgebrachte, lopende en verwachte adviesaanvragen en adviezen onderwerp van gesprek.

Dit overleg staat voor 2024 tien maal ingepland.

Wethouder Eva de Raadt heeft Sport, Diversiteit en Inclusie in haar portefeuille. Wethouder Bas van Leeuwen heeft Onderwijs en Jeugd, versterken lokale democratie en participatie in zijn pakket. De betrokken werkgroepen zullen ook het contact met deze twee wethouders onderhouden.

3.6 Volgen/bijwonen vergaderingen van Commissie Samenleving en gemeenteraad

Leden van de Participatieraad volgen de vergaderingen van de Commissie Samenleving en de gemeenteraad, meestal via internet. Indien nodig wordt een vergadering bijgewoond en wordt ingesproken.

3.7 Communiceren van de activiteiten van de Participatieraad

De agenda, evenementen, adviezen en bijbehorende reacties delen we via de website, sociale media en mogelijk andere kanalen. De website is in 2023 geheel vernieuwd en is zo ingericht dat inwoners signalen kunnen doorgeven aan de Participatieraad en dat er actueel nieuws op staat. In 2024 gaan we met extra aandacht en energie zorgen dat de website up-to-date blijft. Met name de cliëntorganisaties en belangenbehartigers gaan we actief wijzen op onze website. Zie www.participatieraadhaarlem.nl

Met de communicatie over de jaarlijkse Participatieprijs streven we onder andere het vergroten van de naamsbekendheid van de Participatieraad na en het uitbreiden van het netwerk van de Participatieraad.

3.8 Evaluatiegesprekken

Elk jaar voert de voorzitter een evaluatiegesprek met de individuele leden van de Participatieraad. Daarin wordt gevraagd aan de leden of zij tevreden zijn met de gang van zaken in de Participatieraad en of ze het idee hebben voldoende inbreng te kunnen hebben. Ook vraagt de voorzitter terugkoppeling over zijn functioneren. Doel is een goed functionerende Participatieraad met een prettig werkklimaat. Deze gesprekken vinden plaats in de 2^e helft van 2024.

3.9 Training

Waar nodig organiseren we trainingen over actuele onderwerpen die betrekking hebben op de adviestaak van de Participatieraad. Het hele jaar door bezoeken de leden relevante congressen en colleges, waarbij deskundigheidsbevordering, actualiseren van de kennis van het sociaal domein en het uitwisselen van ervaringen centraal staan. Er zal ook aandacht zijn voor teambuilding.

3.10 Jaarplan en begroting

Jaarlijks stelt de Participatieraad een jaarplan en een begroting op zodat de gemeente Haarlem en haar inwoners weten wat de Participatieraad dat jaar van plan is en de Participatieraad daar dan ook op kunnen beoordelen. Het streven is het Jaarplan 2025 gereed te hebben rond 10 november 2024.

3.11 Jaarverslag

Na afloop van het kalenderjaar stelt de Participatieraad het jaarverslag op, waarin verslag wordt gedaan van de activiteiten in dat jaar en verantwoording afgelegd over de uitgaven. Het streven is het Jaarverslag 2023 uiterlijk 11 maart 2024 af te hebben.

3.12 Procedure en rooster van aan- en aftreden

De Participatieraad is compleet in 2024. In de loop van het jaar zal voor drie leden hun termijn verstrijken en wordt bekend of zij een tweede termijn gaan vervullen.

Bijlage 1: Begroting 2024

Participatieraad Haarlem	EURO
Themabijeenkomsten	5.500
Participatieprijs	5.000
Communicatie / website	2.000
Onderzoek en advies (externe deskundigen)	2.500
Lidmaatschap Koepel Adviesraden Sociaal Domein	700
Reiskosten div. congressen / bijeenkomsten	1.000
Incidentele huur vergaderruimte	3.000
Presentievergoeding leden	24.000
Vergoeding voorzitter	4.000
Scholing / deskundigheidbevordering	3.000
Teambuilding	3.000
Werving en selectie	600
Overige incidentele kosten	700
Totaal	€ 55.000